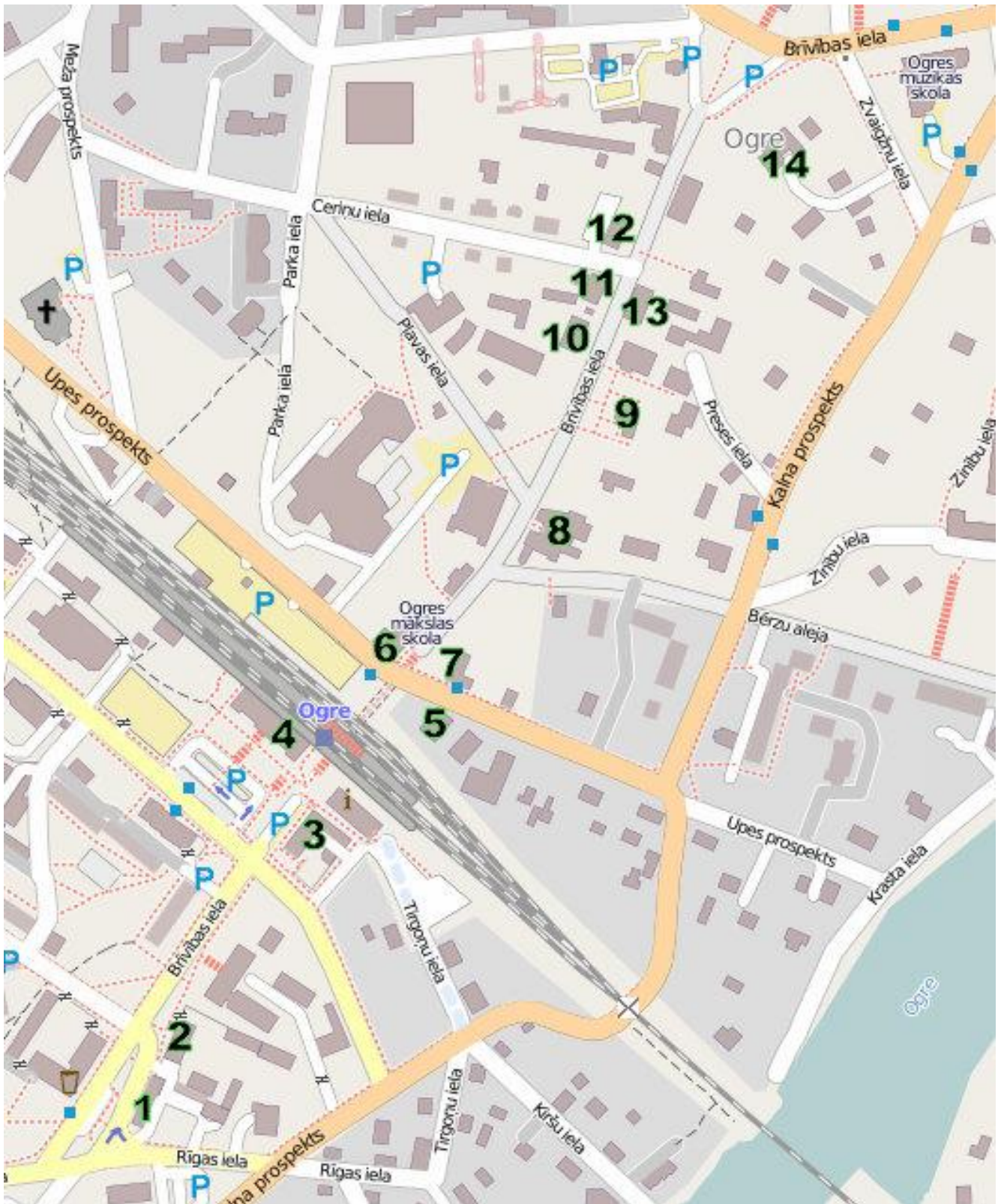

Brīvības ielas vēsturiskās ēkas

1

Divu stāvu mūra ēka Brīvības ielā 2 celta 1909. gadā. Tās pirmais īpašnieks bija Ogres kroga nomnieks Pauls Bēms, 1937. gadā ēku nopirka Pauls Raņķis. Namā tika atvērti dažādi veikali – pārtikas galantērijas, gaļas un desu tirgotava, augļūdens un minerālūdens iestāde, kā arī kurpnieka, skārdnieka un galdnieka darbnīcas.

Pēc Otrā pasaules kara turpināja pastāvēt pārtikas veikals, darbu sāka Valsts banka un grāmatnīca.

2

K. Ausbika „Ogre” restorans-viesnīca.

Ēka Brīvības ielā 4 celta 1927. gadā. Īpašnieks Kārlis Ausbīķis namā iekārtoja viesnīcu un restorānu „Ogre”, restorāns atradās Annas Ausbīķes pārziņā. 1948. gadā ēkā atradās darbaļaužu deputātu padome un namu pārvaldes dzīvokļi.

Pēc Otrā pasaules kara ēkā izvietojās Ogres rajona izpildu komiteja, bibliotēka, Komunālo uzņēmumu kombināts, vēlāk – Dzīvokļu saimniecības pārvalde.

Ēka Brīvības ielā 12 ir arhitektūras piemineklis. Tā celta 1901. gadā kā dzīvojamā māja un tirdzniecības nams. Pēc Pirmā pasaules kara ēka bija nolaistā stāvoklī, īpašnieks Mārtiņš Paucītis atradās Krievijā. 1929. gadā par īpašniecēm kļuva Anna un Veronika Paucītes. Ēkā atradās dažādas tirgotavas, piemēram, Kārļa Dāvidsona koloniālpreces, Mīles Austriņas maiznīca un konditoreja, Marijas Miķelsones manufaktūras un galantērijas preces, Elfrīdas Ādiņš gaļas tirgotava un desu darbnīca, Lilijas Blicavas frizētava. Nama otrajā stāvā no 1909. līdz 1917. gadam izvietojās Ogres pasta nodaļa. Pēc Otrā pasaules kara ēka vairāk kārt mainījusi savas funkcijas. Liela daļa ogrieņu šo ēku atceras kā Ogres rajona miliciju, kas tajā uzturējās vairāk kā četrdesmit gadus. Pēc nama rekonstrukcijas 1997.-1998.g. te atrodas izklaides komplekss „Policijas akadēmija 98”.

Pirmā Ogres dzelzceļa stacijas ēka – vienkārša mūra celtnie – būvēta 1859. gadā. Stacijas apbūvi veidoja divi peroni, perona nojume, preču noliktava un rampa, ūdenstornis, koka puskažarma, divi tvaika lokomotīvu uzpildīšanas ūdens sūkņi. Laika gaitā stacijas ēka vairākkārt tika pārbūvēta un paplašināta. Otrā pasaules kara laikā staciju sagrauva, jauno ēku uzcēla 1947. gadā pēc tipveida projekta. Šobrīd uz otrā perona saglabājusies 20. gs. sākumā celtā nojume, kuras balstus veido 1881.-1883. gadā gatavotas tērauda sliedes. stacijas ēka pieder VAS „Latvijas Dzelzceļš”. 1999.-2000. gadā dzelzceļa stacijā veikti plaši remontdarbi.

Ēku brīvības ielā 16 uzcēla Johans Veinerts 1909. gadā. Pirmajā stāvā ierīkoja koloniālpreču tirgotavu un konditoreju. 1. pasaules kara laikā māja daļēji nodega, pēc kara to atjaunoja. Jaunais īpašnieks I. Pētersons atsāka tirgošanos ar koloniālprecēm, konditoreju, atvēra dzērienu un augļūdens tirgotavu.

Mājas īpašnieks mainījās, katrs nedaudz pārbūvēja un paplašināja telpas, tomēr tradicionālā konditoreja ar maizes ceptuvi, kā arī dzērienu un augļūdens tirgotava te atradās līdz pat 2. pasaules karam. Īslaicīgi ēkā izvietojās arī adītava ar galantērijas un adījumu veikalu, drēbnieku darbnīca, grāmatu un rakstāmlietu veikals, frizētava. Blakus tagadējam grāmatu veikalam atrodas noliktavas, bet 20.-30. gados šajā vietā bija maizes ceptuve un saimniecības ēka.

Ēka Brīvības ielā 11 ir arhitektūras piemineklis. Tā celta 1926. gadā pēc arhitekta Eduarda Smurģa projekta. Nama īpašnieks, Ogres dzelzceļa stacijas priekšnieks Antons Pudāns, te iekārtoja viesnīcu un restorānu „Esplanāde”, pirmajā stāvā izvietojās arī dažādi veikali. 1928. gadā ēku nopirka tikko ievēlētā Ogres pilsētas valde. Pēc pārbūves darbiem, kurus veica saskaņā ar Vladimira Šervinska projektu, ēkā izvietojās pilsētas valde un Ogres sešklasīgā pamatskola. Mācības šeit turpinājās arī pēc Otrā pasaules kara. 1960. gadā, Ogres vidusskolai pārceļoties uz jaunām telpām, namā darbu turpināja Ogres vakara maiņu vidusskola, bet no 1991. gada te darbojas Ogres mākslas skola. Kopš 1998. gada ēkas sienu rotā metālā kalts Ogres pilsētas ģerbonis, atgādinot laiku, kad šeit strādāja pirmā pilsētas valde.

Ēka Brīvības ielā 18 ir arhitektūras piemineklis. Tā celta 1926. gadā pēc arhitekta Indriķa Blakenburga projekta. Ēkas pirmais īpašnieks bija Pauls Bēms, 1935. gadā par ēkas īpašnieku kļuva Elvīra Raiskums. Nama pirmajā stāvā bija iekārtotas dažādas tirgotavas un īpaši projektēts fotosalons ar plašu stiklotu sienu un jumtu, bet augšējo stāvu izmantoja kā dzīvojamās telpas. Ieguvis nosaukumu „Ogres ekonomiskais veikals”, P. Bēma nams kļuva par plašāko tirdzniecības uzņēmumu Ogres pilsētā. Te varēja nopirkt gandrīz visu – pārtiku, dzērienus, parfimēriju, grāmatas, rakstāmlietas, elektropreces, saimniecības piederumus, būvmateriālus u.c. Preces pārdeva dažādi tirgotāji, tie bieži mainījās. Šajā namā atradās laikraksts „Ogres Straume” (1928-1929. g.) un „Ogres Ziņas” (1938.-1929. g.) redakcija. Ziedu laikus ēka atkal piedzīvoja, kad tur mājāja kafejnīca „Pie Zelta liepas” – no 1969. līdz 1997. gadam. Šobrīd ēka ir privātīpašums.

Pirmā aptiekas ēka Brīvības ielā 22 celta 1895. gadā. Šis vienkāršs mūra celtnes īpašnieks bija provizors Arturs Flahs. Pēc Pirmā pasaules kara šeit bija saglabājušies tikai mūri, sagraudātās ēkas atliekas iegādājās provizors Pēteris Šīrons un Lilija Šīrons. 1924. gadā pēc arhitekta Indriķa Blakenburga projekta tika uzcelta jauna aptiekas ēka, 1927. gadā – pirts, bet 1933. gadā pēc Edgara Stārķa projekta esošo ēku papildināja tirdzniecības zāle un kiosks. Jau 19. gs. beigās pie aptiekas ierīkoja Peldu iestādi, kas darbojās līdz 1941. gadam. Te varēja apmeklēt pirti un ārstnieciskās vannas (sēra, skuju, dažādu sāļu). 1986. gadā sākās aptiekas rekonstrukcija, kas būtiski izmainīja ēkas ārējo izskatu un iekšējo interjeru. Arī šobrīd namā atrodas aptieka, gan zaudējusi senāko plašumu un vērienu.

Ēka Brīvības ielā 32 ir arhitektūras piemineklis, celts 1926. gadā pēc arhitekta Vladimira Šervinska projekta. Mājas īpašnieks Pauls Baumanis te atvēra kafejnīcu un pansiju „Oger - kurhaus” (Ogres - kūrmāja). Vakaros šeit spēlēja vietējie mūziķi, bieži viesojās pazīstami mākslinieki no Rīgas. 1930. gadā restorāna un viesnīcas vadību pārņēma A. Birzulis (Mazā Vērmaņu parka pārvaldnieks), bet no 1935. gada – N. Osipas. Kūrmāja kļuva par pilsētas kultūras un sabiedriskās dzīves centru. Te notika dažādi pasākumi, koncerti, balles (skaistuma konkursi, preses balles). Pēc Otrā pasaules kara ēkā atradās ēdnīca un viesnīca. No astoņdesmito gadu vidus līdz 1993. gadam namā saimniekoja tautas daiļamatniecības un suvenīru ražošanas apvienība „Daiļrade”. Šobrīd ēka ir privātīpašums.

Ēka Brīvības iela 21 celta 30-tajos gados. Tās īpašnieks Mārtiņš Pūre, cepot kūkas un tortes kļuvis tik turīgs, ka varēja atļauties blakus savam nama uzcelt otru. Mājā iekārtoja 10 dzīvokļus un izīrēja dažādām ģimenēm, piemēram, policistam Miķelsonam, dzelzceļa strādniekam Jegorovam, krāsotājam Krūmiņam u.c. Šobrīd namu savā īpašumā atguvis Mārtiņa Pūres dēls – Oļģerts, kurš dzīvo Kalifornijā. Tagad ēkā atrodas dažādi veikali un biroji.

Nams Brīvības iela 23, kur tagad saimnieko kafejnīca „Niko” un ziedu veikals „Ortija”, tika uzcelta 1927. gadā. Ēkas īpašnieks bija Mārtiņš Pūre. Ēkas augšējā stāvā dzīvoja saimnieks ar ģimeni, bet pirmajā stāvā ierīkoja maiznīcu un konditoreju. Maiznīcā strādāja visa Pūres ģimene, katrs darīja savu darbu. Pūres maiznīca kļuva par ogrēniešu iecienītāko iepirkšanās vietu. Uzskatīja, ka te var nopirkt garšīgāko maizi un saldākos

kliņģerus. Šobrīd namu savā īpašumā atguvis Mārtiņa Pūres dēls – Oļģerts, kurš dzīvo Kalifornijā.

Ēka Brīvības ielā 25, kur tagad atrodas kafejnīca „Ilze”, celta 20. gadu sākumā, kā vairums Ogres ēku. Tās īpašnieks – Kārlis Kalniņš, kurš aktīvi darbojās pilsētas sabiedriskajā dzīvē. Viņš bija Ogres tirgotāju un namsaimnieku biedrības, kā arī Ogres Jaunā parka labierīcības biedrības biedrs.

Namā tika iekārtoti pieci dzīvokļi, vienā no tiem apmetās arī saimnieka ģimene, pārējos –

Drolle Mārtiņš – Ķeguma HES strādnieks, divas papes fabrikas strādnieces, bezdarbnieks Paupe Augusts.

Savukārt pirmajā stāvā atradās pārtikas un koloniālpriekšu veikals, kur saimniekoja pats Kārlis Kalniņš līdz pat 1940. gadam.

Ogres pasta ēka Brīvības ielā 38 ir arhitektūras piemineklis, celta 1936. gadā pēc arhitekta Dāvida Zariņa projekta. Līdz tam pasts izvietojās dažādās šaurās, nepiemērotās telpās. Pasta un telegrāfa kantora pirmo stāvu aizņēma pasta operāciju zāle, otro stāvu – pastmeistara un tehniķa dzīvokļi, bet pagrabā atradās saimnieciskā nodaļa, pagalmā uzcēla sarga māju. 1937. gadā Ogrē atklāja modernu, rūpnīcā VEF gatavotu telefonu automātisko centrāli, kas apkalpoja 150 abonementus. 1939. gadā abonementu skaits jau bija divkārtšojies. Ogres pasta ēka laika gaitā nav mainījusi savu ārējo veidolu un izmantojumu – pasts šeit atrodas arī mūsdienās.

Ēka Brīvības 48 ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1936. gadā pēc arhitekta Teodora Hermanovska projekta. Mājas īpašniece bija farmaceite Ieva Ķere – aptiekas īpašnieka Pētera Šīrona meita. Gruntsgabalu I. Ķere iegādājās 1930. gadā par 4000 Ls no Jūlija Marsona – toreizējās Ogres pilsētas mēra. Pēc 2. pasaules kara Ieva Ķere emigrēja, bet ēkā izvietojās

Komunistiskās partijas komiteja. Partijas komiteja, kā arī komjaunatnes komiteja te atradās līdz pat 1985. gadam, kad šīm organizācijām uzcēla speciālu ēku – tagadējo mūzikas skolu. Tagad ēka ir Ikšķiles novada pašvaldības īpašums.